

PRAKSISOVERSIGT · ERHVERVSRET

Praksisoversigt over annullation af udbud (Klagenævnet for Udbud)

Klagenævnets annullation af tildelingsbeslutninger, uden virkning-erklæring, opsættende virkning og alternative sanktioner

Version 2 · Opdateret 24. jun. 2026 · 24 afgørelser · 2005-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Annullation af tildelingsbeslutninger og udbudsforretninger er den centrale sanktion i dansk udbudsret og reguleres af lov om Klagenævnet for Udbud §§ 12-19 samt udbudsloven §§ 2, 160 og 185.

Praksisoversigten dækker Klagenævnets beføjelser til at annullere ulovlige beslutninger (§ 13), erklære kontrakter "uden virkning" ved direkte tildeling og standstill-overtrædelse (§§ 16-17), pålægge alternative sanktioner (§§ 18-19) og tillægge klager opsættende virkning (§ 12). Klagenævnets rige korpus af kendelser viser, at annullation forudsætter en overtrædelse af udbudsreglerne, der har eller kunne have haft konkret betydning for udfaldet – formelle fejl uden indflydelse på resultatet fører som udgangspunkt ikke til annullation.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Annullation af en tildelingsbeslutning efter klagenævnslovens § 13 forudsætter en overtrædelse af udbudsreglerne, der har eller kunne have haft betydning for udfaldet af udbuddet.
- 02** Overtrædelser der ikke kan have påvirket tildelingsresultatet – fx fordi klager under alle omstændigheder ikke ville have vundet kontrakten – fører som udgangspunkt ikke til annullation.
- 03** En ordregiver har ikke kontraheringspligt og er som udgangspunkt berettiget til at annullere et udbud, så længe beslutningen ikke forfølger et usagligt formål eller strider mod ligebehandlingsprincippet.
- 04** Bevisbyrden for at en ordregivers annullation af et udbud er usaglig, påhviler klageren – det er ikke ordregiver, der skal godtgøre saglighed.
- 05** Opsættende virkning efter klagenævnslovens § 12 kræver fumus boni juris (udsigt til at klagens realitet tages til følge) og uopsættelighed (risiko for uoprettelig skade) samt en positiv interesseafvejning – én manglende betingelse er nok til at nægte opsættende virkning.
- 06** Klager indgivet i standstill-perioden har automatisk opsættende virkning, indtil Klagenævnet har taget stilling til spørgsmålet, jf. § 12, stk. 2.

- 07 En kontrakt skal erklæres for 'uden virkning' ved ulovlig direkte tildeling uden forudgående offentliggørelse, jf. klagenævnslovens § 17, stk. 1, nr. 1 – dette er den groveste sanktion i udbudsretten.
- 08 Kontrakter indgået i standstill-perioden i strid med udbudsreglerne på en måde, der har påvirket klagers mulighed for at få tildelt kontrakten, skal ligeledes erklæres for uden virkning, jf. § 17, stk. 1, nr. 2.
- 09 Alternative sanktioner – økonomisk sanktion (bøde) og afkortning af kontraktens løbetid – pålægges, hvor en kontrakt ikke erklæres for uden virkning, jf. §§ 18-19.
- 10 Usaglig annullation af et udbud kan udløse erstatningsansvar – både positiv opfyldelsesinteresse (tabt fortjeneste) og negativ kontraktinteresse (forgæves tilbudsomkostninger) kan tilkendes.
- 11 Tildeling af kontrakt til en tilbudsgiver, hvis tilbud er ukonditionsmæssigt (ikke opfylder mindstekrav), er en selvstændig annullationsgrund.
- 12 Ændring af mindstekrav under en udbudsprocedure er som klart udgangspunkt en ændring af grundlæggende elementer, og bevisbyrden for at ændringen ikke er grundlæggende påhviler ordregiver.
- 13 En evalueringsmodel, der ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud, strider mod udbudslovens § 160 og kan føre til annullation af tildelingsbeslutningen.
- 14 Manglende annullationspåstand fra klager udelukker automatisk fumus boni juris – Klagenævnet kan ikke tilkende mere end påstået, jf. klagenævnslovens § 10, stk. 1.

Retsgrundlag: Klagenævnslovens sanktionssystem og samspil med udbudsloven

§ 1

Klagenævnet for Udbuds sanktionsbeføjelser er hjemlet i [lov om Klagenævnet for Udbud § 13](#), der giver nævnet fire beføjelser:

- **Suspension** af ordregivers udbudsprocedure eller beslutninger (§ 13, stk. 1, nr. 1)
- **Annullation** af ordregivers ulovlige beslutninger eller udbudsforretning (§ 13, stk. 1, nr. 2)
- **Påbud** om lovliggørelse (§ 13, stk. 1, nr. 3)
- **Økonomisk sanktion** (§ 13, stk. 1, nr. 4, jf. § 19)

Hertil kommer den særlige beføjelse til at erklære kontrakter for **uden virkning** efter [§§ 16 og 17](#), og de **alternative sanktioner** i [§§ 18-19](#).

Det materielle grundlag for sanktionerne er primært [udbudslovens § 2](#), der fastslår principperne om **ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet**, og [udbudslovens § 160](#), der kræver, at evalueringsmodeller fastlægges og beskrives forud i udbudsmaterialet. Hertil kommer [udbudslovens § 185, stk. 2](#), der pålægger ordregiver at bringe en kontrakt til ophør, når tildelingsbeslutningen er annulleret ved endelig afgørelse.

Det EU-retlige fundament er kontroldirektiverne 89/665/EØF og 92/13/EØF, som ændret ved [direktiv 2007/66/EF](#), der indførte kravene om standstill-periode, "uden virkning"-sanktion og alternative sanktioner.

Direktivets præambelbetragtning 13 betegner ulovlig direkte tildeling som "den alvorligste tilsidesættelse af fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter".

For de materielle udbudsretlige spørgsmål (tildelingskriterier, evalueringsmodeller, ukonditionsmæssige tilbud som selvstændigt emne) henvises til [praksisoversigten om udbudsret](#). For procesregler, klagefrister og kære henvises til [praksisoversigten om Klagenævnet for Udbud – procedure](#).

LOV

Lov om Klagenævnet for Udbud § 13, stk. 1

Lov om Klagenævnet for Udbud § 16

Lov om Klagenævnet for Udbud § 17

Udbudsloven § 2, stk. 1

Udbudsloven § 160, stk. 1

Udbudsloven § 185, stk. 2

§ 2 Annullation af tildelingsbeslutninger – væsentlighedsvurdering og konkret kausalitet

Annullation af ordregivers tildelingsbeslutning er Klagenævnets hyppigst anvendte sanktion. Praksis stiller to kumulative krav:

1. Der skal foreligge en **overtrædelse** af udbudsreglerne.
2. Overtrædelsen skal have – eller kunne have haft – **betydning for udfaldet** af udbuddet.

Denne **konkrete væsentlighedsvurdering** er central i Klagenævnets praksis og betyder, at selv konstaterede overtrædelser ikke automatisk fører til annullation, hvis de ikke kan have påvirket tildelingsresultatet.

I [24/02979](#) (Sunrise Medical mod Fællesudbud Sjælland) annullerede Klagenævnet tildelingsbeslutningen, fordi evalueringen fejlagtigt inddrog erfaringer med andre produkter. Pointscoren var meget tæt (72,00 mod 72,97), og nævnet vurderede, at den usaglige evaluering *kunne have været afgørende* for udfaldet.

Modsat i [23/06161](#) (EG Danmark mod Frederikshavn Kommune) konstaterede Klagenævnet en overtrædelse af [udbudslovens § 171, stk. 4](#) (mangelfuld begrundelse for tildelingsbeslutning), men fandt ikke, at overtrædelsen var af en sådan karakter, at den kunne føre til annullation.

Typiske annullationsgrunde i Klagenævnets praksis omfatter:

- **Tildeling til ukonditionsmæssigt tilbud:** I [19/03311](#) (DFD mod Ringkøbing-Skjern Kommune) annullerede Klagenævnet tildelingen, fordi ordregiver havde afvist klagers tilbud som ukonditionsmæssigt uden grundlag – de to tilbudsgiveres produkter var teknisk identiske.
- **Ulovlig ændring af mindstekrav:** I [23/03579](#) (Assemble mod Hørsholm Kommune) annullerede Klagenævnet, fordi kommunen under forhandlingsudbuddet lempede to mindstekrav, hvilket udgjorde en ændring af grundlæggende elementer i strid med [udbudslovens § 66, stk. 5](#).
- **Uegnet evalueringsmodel:** I [17/00127](#) (Dansk Cater mod SKI, fødevareaftale med anslået værdi på 1,6 mia. kr.) annullerede Klagenævnet, fordi evalueringsmodellen for pris ikke vægtede varelinjerne repræsentativt.
- **Usaglige hensyn i evalueringen:** I [24/02979](#) inddrog ordregiver erfaringer med produkter, der ikke var en del af det konkrete tilbud.

LOV

Lov om Klagenævnet for Udbud § 13, stk. 1

Udbudsloven § 2, stk. 1

Udbudsloven § 66, stk. 5

Udbudsloven § 160, stk. 1

Udbudsloven § 171, stk. 4

Klagenævnet for Udbud: Annullation af tildelingsbeslutning på grund af ukonditionsmæssigt tilbud
 Klagenævnet for Udbud: Klage over afslag på tilbud vedrørende indkøb af fødevarer til en løsnings-
 og servicekontrakt med henblik på tildelingsbeslutning for fødevarer til salg grundet mangelfuld
 evaluering af tilbudsgiverens tilbud
 Lov om Klagenævnet for Udbud

31.10.2024
09:02:28

PRAKSIS

Ordregivers egen annullation af et udbud – saglighed, bevisbyrde og erstatning

§ 3

En ordregiver har ikke kontraheringspligt og er som udgangspunkt berettiget til at annullere et udbud, medmindre beslutningen forfølger et usagligt formål eller strider mod ligebehandlingsprincippet i [udbudslovens § 2](#). Denne retsstilling er bekræftet af både EU-Domstolen og Højesteret.

Bevisbyrden for, at en annullation er usaglig, påhviler **klageren**. Som [Vejledning om cirkulære af 31. marts 2016 om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver](#) formulerer det:

Klagenævnets seneste praksis er i overensstemmelse med domstolspraksis, hvorefter det påhviler klageren (den økonomiske aktør) at bevise, at en annullation har været båret af usaglige hensyn.

Saglige annullationsgrunde accepteret i praksis:

- **Modstridende oplysninger i udbudsmaterialet:** I [20/14612](#) (Krüger mod Tønder Spildevand) fandt Klagenævnet, at annullation var sagligt begrundet, da udbudsmaterialet indeholdt modstridende oplysninger om genanvendelse.
- **Manglende konkurrence:** I [23/13174](#) (Silkeborg Jordemoderhus mod Region Syddanmark) accepterede Klagenævnet annullation af et udbud med kun én tilbudsgiver, hvis kvalitet og økonomi var utilfredsstillende.
- **Budgetmæssige forhold:** I [17/00080](#) (GlobalConnect mod Randers Kommune) blev annullation accepteret, da eneste konditionsmæssige tilbud krævede en merbevilling, som kommunen ikke havde.
- **Uenighed om entrepriseomfang:** I [17/00216](#) (LH-Gulve mod Region Midtjylland) var annullation saglig, da der var opstået tvist om, hvorvidt undergulve var inkluderet.

Usaglig annullation – erstatningsansvar:

I [20/14198](#) (Dansk Uniform mod Region Hovedstaden) fandt Klagenævnet, at annullationen var usaglig – den reelle årsag var, at det vindende tilbud var ukonditionsmæssigt, og ordregiver ikke ønskede at tildele kontrakten til klager. Klagenævnet annullerede regionernes annullationsbeslutning.

I den efterfølgende erstatningssag [21/05326](#) tilkendte Klagenævnet Dansk Uniform **2.500.000 kr.** i erstatning svarende til positiv opfyldelsesinteresse, baseret på den garanterede 2-årige kontraktperiode.

Omvendt frifandt Klagenævnet i [17/00080](#) for erstatning, fordi den *efterfølgende lovlige annullation* brød årsagssammenhængen mellem den oprindelige fejl og det påståede tab.

Retlig interesse efter annullation:

I [21/12482](#) (Steelco Nordic mod Region Sjælland) afviste Klagenævnet klagen, da klager ikke længere havde retlig interesse efter ordregivers annullation af udbuddet, og klager ikke engang havde afgivet tilbud.

LOV

[Lov om Klagenævnet for Udbud § 6, stk. 1](#)
[Udbudsloven § 2, stk. 1](#)

PRAKSIS

Klagenævnet for Udbud · Region Syddanmarks annullation af udbud om privat fødeklinik var saglig trods procedurefejl i forhandlingsforløbet

26.09.2024

Klagenævnet for Udbud · Afvisning af klage over annulleret udbud på grund af manglende retlig interesse

28.01.2022

Klagenævnet for Udbud · Erstatning for usaglig annullation af udbud om beklædning til akutberedskab	04.10.2021
Klagenævnet for Udbud · Klage over annullation af udbud afvist grundet modstridende oplysninger i udbudsmaterialet	07.06.2021
Klagenævnet for Udbud · Klage over annullation af udbud efter afgivelse af kontrolbud for familieplejeydelser	31.05.2021
Klagenævnet for Udbud · Annullation af udbud og direkte tildeling af kontrakt om arbejdsbeklædning anset for ulovlig	15.04.2021
Klagenævnet for Udbud · Afvisning af erstatningskrav efter lovlig annullation af udbud trods oprindelig uretmæssig tildeling	15.05.2018
Klagenævnet for Udbud · Annullation af udbud og efterfølgende tildeling efter delydelsesreglen	19.06.2017

§ 4 Opsættende virkning – *fumus boni juris*, uopsættelighed og interesseafvejning

En klage til Klagenævnet har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, men kan tillægges det efter [klagenævnslovens § 12, stk. 1](#), hvor **særlige grunde** taler herfor. Praksis har opstillet **tre kumulative betingelser**:

1. **Fumus boni juris** – overvejende sandsynlighed for at klagen vil blive taget til følge på realiteten
2. **Uopsættelighed** – risiko for alvorlig og uoprettelig skade for klager
3. **Positiv interesseafvejning** – klagers interesse skal veje tungere end ordregivers og samfundets interesse i hurtig kontraktindgåelse

Én manglende betingelse er tilstrækkeligt til at nægte opsættende virkning.

Automatisk opsættende virkning i standstill-perioden:

Efter [§ 12, stk. 2](#) har klager indgivet i standstill-perioden automatisk opsættende virkning, indtil Klagenævnet har truffet afgørelse. Klagenævnet skal underrette ordregiver inden 30 kalenderdage.

Praksis – opsættende virkning tillagt:

I [19/06803](#) (VITRONIC mod Sund & Bælt) tillagde Klagenævnet opsættende virkning, da udskydelsen af en kerneleverance på ubestemt tid reelt svarede til en ulovlig direkte tildeling.

I [19/08892](#) (Smith & Nephew mod regionerne) fik klagen opsættende virkning ved en direkte tildeling af en 40 mio. kr. kontrakt, da betingelserne for at anvende undtagelsen om manglende konkurrence af tekniske årsager ikke var opfyldt.

Praksis – opsættende virkning nægtet:

I [22/08342](#) (Remondis mod AffaldPlus) fandt Klagenævnet *fumus boni juris* opfyldt (ulovlig evalueringsmodel), men betingelsen om **uopsættelighed** var ikke opfyldt – at tabe et udbud er en påregnelig kommerciel risiko, og et eventuelt tab kunne søges godtgjort gennem erstatning.

I [2016-13375](#) (Protector Forsikring mod Nyborg Kommune) var *fumus boni juris* opfyldt (ulovlig rammeaftalevarighed), men uopsættelighed manglede, fordi klagers eget tilbud var ukonditionsmæssigt – klager ville under alle omstændigheder ikke have vundet.

I [26/03413](#) (Sedgwick mod Københavns Kommune) nægtede Klagenævnet opsættende virkning, fordi klager udelukkende havde nedlagt **konstaterende påstande** og ingen annullationspåstand. Klagenævnet kan ikke tilkende mere end påstået, jf. [klagenævnslovens § 10, stk. 1](#), og fumus boni juris var dermed allerede af den grund udelukket.

LOV	Lov om Klagenævnet for Udbud § 10, stk. 1	Lov om Klagenævnet for Udbud § 12, stk. 1-2
PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Sedgwick Danmark A/S: Opsættende virkning nægtet – negativ egenkapital og manglende annullationspåstand i udbudssag om skadebehandling 23.04.2026 Klagenævnet for Udbud · Klage over udbud af affaldsindsamling: Evalueringsmodel for optioner anset for ulovlig, men opsættende virkning afvist 06.09.2022 Klagenævnet for Udbud · Klage over direkte tildeling af kontrakt om sårbehandlingsudstyr tillagt opsættende virkning 20.12.2019 Klagenævnet for Udbud · Opsættende virkning ved ændring af udbudt rammeaftale før kontraktindgåelse 04.10.2019 Klagenævnet for Udbud · Afslag på opsættende virkning: Udbud af vandløbsvedligeholdelse og evalueringsmetode for pris 22.02.2019 Klagenævnet for Udbud · Afslag på opsættende virkning i sag om udbud af forsikringsydelser grundet ukonditions-mæssigt tilbud 21.12.2016	

§ 5 "Uden virkning"-erklæring ved direkte tildeling og standstill-overtrædelse

"Uden virkning" er den groveste sanktion i udbudsretten og medfører, at den indgåede kontrakt erklæres ugyldig. Sanktionen er opdelt i to regelsæt:

§ 16 – Kontrakter indgået i standstill-perioden eller under opsættende virkning:

En kontrakt *kan* erklæres for uden virkning, hvis den er indgået i standstill-perioden eller mens en klage har opsættende virkning.

§ 17 – Obligatorisk uden virkning:

En kontrakt *skal* erklæres for uden virkning i fire situationer:

Nr.	Situation
1	Direkte tildeling uden forudgående offentliggørelse i EU-Tidende
2	Kontraktindgåelse i standstill-perioden + materiel overtrædelse der har påvirket klagers chancer
3	Kontrakt baseret på rammeaftale indgået i strid med udbudslovens afsnit II/III
4	Kontrakt baseret på dynamisk indkøbssystem indgået i strid med udbudsreglerne

Undtagelse for almene hensyn:

Efter [§ 17, stk. 3](#) kan en kontrakt, der ellers skulle erklæres uden virkning, opretholdes, hvis "væsentlige hensyn til almenhedens interesser" gør det nødvendigt. Økonomiske interesser i *direkte tilknytning* til kontrakten kan dog ikke udgøre sådanne hensyn, jf. ændringsdirektivets præambelbetragtning 22.

Praksis:

I [17/01401](#) (Lekolar mod Køge Kommune/FUS) erklærede Klagenævnet kontrakten for uden virkning, fordi ordregiver havde overgået til udbud med forhandling uden forudgående offentliggørelse, efter at alle tre tilbud var afvist som ukonditionsmæssige – og samtidig havde standstill-perioden ikke været overholdt.

I [20/14198](#) (Dansk Uniform mod Region Midtjylland) erklærede Klagenævnet en direkte kontrakt med Hoffmann Firmatøj A/S for uden virkning efter [§ 17, stk. 1, nr. 1](#), fordi Region Midtjyllands begrundelse for direkte tildeling (tvingende grunde) ikke var opfyldt – situationen skyldtes ordregivers egen ulovlige annullation.

Efter [klagenævnenslovens § 18, stk. 1](#) erklæres en kontrakt for uden virkning for **fremtidige leverancer**. Erklæringen angiver fra hvilket tidspunkt kontrakten skal anses for uden virkning.

LOV

[Lov om Klagenævnet for Udbud § 16](#)
[Lov om Klagenævnet for Udbud § 17, stk. 1, 3](#)
[Lov om Klagenævnet for Udbud § 18, stk. 1](#)

PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Annullation af udbud og direkte tildeling af kontrakt om arbejdsbeklædning anset for ulovlig	15.04.2021
	Klagenævnet for Udbud · Udbud af daginstitutionsmøbler: Kontrakt erklæret uden virkning grundet uigennemsigtig evaluering og procedurefejl	12.04.2018

§ 6 Alternative sanktioner – økonomisk sanktion og afkortning af kontraktens løbetid

Når en kontrakt ikke erklæres (helt) for uden virkning, men betingelserne i §§ 16-17 er opfyldt, fastsættes en **alternativ sanktion** efter [klagenævnenslovens §§ 18-19](#). De alternative sanktioner er:

- **Økonomisk sanktion** (bøde) – pålægges ordregivere, der er en del af den offentlige forvaltning
- **Afkortning af kontraktens løbetid**

Den økonomiske sanktion kan pålægges **objektivt** – dvs. uden at overtrædelsen kan tilregnes ordregiveren som forsætlig eller uagtsom, jf. [§ 19, stk. 3](#).

Praksis – sanktionsniveauer:

Sag	Ordregiver	Beløb	Begrundelse
20/14198	Region Midtjylland	100.000 kr.	Ulovlig direkte tildeling, kontrakt allerede udløbet
22/14588	Aalborg Universitet	190.000 kr.	Tildeling til ukonditionsmæssigt tilbud, kontrakt fuldt opfyldt

I [22/14588](#) (Holmriss mod AAU) havde universitetet tildelt en møbelkontrakt til et tilbud, der ikke opfyldte to mindstekrav. Da kontrakten allerede var fuldt opfyldt (møblerne leveret og monteret), kunne den ikke erklæres for uden virkning for fremtidige leverancer, og Klagenævnet pålagde i stedet en økonomisk sanktion på 190.000 kr.

Tilsvarende i [20/14198](#) (Dansk Uniform mod Region Midtjylland), hvor kontrakten var udløbet, og Region Midtjylland i stedet blev pålagt 100.000 kr.

Sanktionens størrelse fastsættes skønsmæssigt under hensyn til overtrædelsens karakter og kontraktens gennemførelse. Den skal indbetales til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen inden 8 uger.

LOV	Lov om Klagenævnet for Udbud § 18, stk. 2	Lov om Klagenævnet for Udbud § 19, stk. 1-3
PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Annullering af tildelingsbeslutning og økonomisk sanktion på grund af ukonditionsmæssigt tilbud	20.03.2023
	Klagenævnet for Udbud · Annullation af udbud og direkte tildeling af kontrakt om arbejdsbeklædning anset for ulovlig	15.04.2021

§ 7 Ukonditionsmæssige tilbud som annullationsgrund

Et gennemgående mønster i Klagenævnets praksis er, at ordregivers manglende afvisning af et **ukonditionsmæssigt tilbud** – dvs. et tilbud, der ikke opfylder de ufravigelige mindstekrav i udbudsmaterialet – udgør en selvstændig annullationsgrund.

I [22/14588](#) (Holmriss mod AAU) tildelte universitetet en møbelkontrakt til et tilbud, der ikke opfyldte mindstekrav til dimensioner på arbejdsstole og telefonbokse. Universitetet erkendte selv fejlen under klagesagen, men møblerne var allerede leveret.

I [19/03311](#) (DFD mod Ringkøbing-Skjern Kommune) var problemet omvendt: kommunen havde *fejlagtigt afvist* klagers tilbud som ukonditionsmæssigt, mens det vindende tilbuds identiske produkter var accepteret. Klagenævnet fastslog en klar overtrædelse af ligebehandlingsprincippet og annullerede tildelingen.

I [2009-0020359](#) (Gorm Hansen mod Greve Kommune) annullerede Klagenævnet kontrakten, fordi det vindende tilbud ikke havde anvendt de obligatoriske beregningsformler fra et rettelsesblad og manglede krævede enhedspriser.

I [20/14198](#) (Dansk Uniform mod regionerne) fastslog Klagenævnet, at det vindende tilbud var ukonditionsmæssigt baseret på produktdatablade, og at ordregivers forsøg på "teknisk afklaring" ikke kunne rette op, jf. [udbudslovens § 159, stk. 6](#).

Praksis er konsistent: ordregiver *skal* afvise tilbud, der ikke opfylder mindstekrav. Manglende afvisning er en overtrædelse af [udbudslovens § 2](#) (ligebehandling), og hvis et andet tilbud var konditionsmæssigt, er der typisk grundlag for annullation.

LOV	Udbudsloven § 2, stk. 1	Udbudsloven § 159, stk. 5-6
PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Annullering af tildelingsbeslutning og økonomisk sanktion på grund af ukonditionsmæssigt tilbud	20.03.2023
	Klagenævnet for Udbud · Annullation af udbud og direkte tildeling af kontrakt om arbejdsbeklædning anset for ulovlig	15.04.2021
	Klagenævnet for Udbud · Klage over afvisning af tilbud på vaskeløsning på grund af påstået manglende opfyldelse af mindstekrav	15.05.2020
	Klagenævnet for Udbud · Manglende overholdelse af mindstekrav i tilbud førte til annullering af kontrakt	05.03.2010

§ 8 Evalueringsmodeller og gennemsigtighedsprincippet

[Udbudslovens § 160, stk. 1](#) kræver, at ordregiver i udbudsmaterialet fastlægger og beskriver **alle dele** af evalueringsmodellen. Specifikke parametre kan afhænge af de indkomne tilbud, men det skal entydigt beskrives på forhånd, *hvordan* parametrene fastlægges, og parametrene kan ikke bero på ordregivers valg eller vurdering efter åbningen.

I [17/00127](#) (Dansk Cater mod SKI) annullerede Klagenævnet tildelingen af en 1,6 mia. kr. rammeaftale, fordi evalueringsmodellen for pris ikke vægtede varelinjerne repræsentativt i forhold til det forventede indkøbsvolumen.

I [22/08342](#) (Remondis mod AffaldPlus) fandt Klagenævnet, at de udbudte "optioner" reelt var sideordnede tilbud, og at evalueringsmodellen, der sammenbandede priserne for fire gensidigt udelukkende scenarier, ikke afspejlede det forventede indkøb – i strid med [§ 160](#) og [§ 2](#).

I [18/09769](#) (HedeDanmark mod Odsherred Kommune) var klagerens kritik af en lineær nulpunktsmodel, hvor hældningsgraden først blev fastsat efter tilbudsfristen. Kommunen havde annulleret den oprindelige tildelingsbeslutning selv, men fastholdt modellen.

Disse sager viser, at Klagenævnet håndhæver [§ 160](#) strengt: evalueringsmodellen skal være tilstrækkeligt gennemsigtig til, at tilbudsgiverne kan forudse, hvordan deres tilbud vil blive evalueret.

For en dybere behandling af evalueringsmodellernes materielle udbudsretlige krav henvises til [praksisoversigten om udbudsret](#).

LOV	Udbudsloven § 2, stk. 1	Udbudsloven § 53, stk. 3	Udbudsloven § 160, stk. 1
PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Klage over udbud af affaldsindsamling: Evalueringsmodel for optioner anset for ulovlig, men opsættende virkning afvist Klagenævnet for Udbud · Afslag på opsættende virkning: Udbud af vandløbsvedligeholdelse og evalueringsmetode for pris Klagenævnet for Udbud · Annullation af tildelingsbeslutning for fødevareaftale grundet mangelfuld evalueringsmodel for pris og kvalitet		
			06.09.2022
			22.02.2019
			09.02.2018

§ 9 Erstatning efter annulation – positiv og negativ opfyldelsesinteresse

Klagenævnet kan tilkende erstatning for overtrædelser af udbudsreglerne. Erstatningskravet kan opgøres som:

- **Positiv opfyldelsesinteresse** (tabt fortjeneste/dækningsbidrag) – forudsætter, at klager med overvejende sandsynlighed ville have vundet kontrakten, hvis reglerne var overholdt
- **Negativ kontraktinteresse** (forgæves afholdte tilbudsomkostninger) – subsidiært krav

I [21/05326](#) (Dansk Uniform mod regionerne) tilkendte Klagenævnet **2.500.000 kr.** i positiv opfyldelsesinteresse. Erstatningen blev skønsmæssigt fastsat ud fra den garanterede 2-årige kontraktperiode (forventet omsætning 6.301.675 kr.), eksklusive optioner og forlængelser.

I [04-23.447](#) (Brunata mod boligselskaber) fastsatte Klagenævnet erstatningen skønsmæssigt, efter at alvorlige udbudsfejl var konstateret – bl.a. ulovlige forhandlinger og forskelsbehandling af tilbudsgivere.

I [17/00080](#) (GlobalConnect mod Randers Kommune) blev erstatningskravet afvist. Selvom den oprindelige tildeling var fejlagtig, medførte den *efterfølgende lovlige annulation*, at kommunen ikke var forpligtet til at indgå kontrakt med klager. Der forelå hverken grundlag for positiv eller negativ opfyldelsesinteresse.

Centralt for årsagssammenhæng: ordregiver skal ikke kunne opnå erstatningsfrihed ved blot at annullere udbuddet – men omvendt bryder en *objektivt saglig* annulation den nødvendige kausalitet.

PRAKSIS	Klagenævnet for Udbud · Erstatning for usaglig annulation af udbud om beklædning til akutberedskab	04.10.2021
	Klagenævnet for Udbud · Afvisning af erstatningskrav efter lovlig annulation af udbud trods oprindelig uretmæssig tildeling	15.05.2018
	Klagenævnet for Udbud · Skønsmæssig fastsættelse af erstatning efter overtrædelse af udbudsregler	07.07.2005

§ 10 EU-retligt fundament: Kontrolldirektiverne og effektiv prøvelse

Det danske sanktionssystem gennemfører kontrolldirektiverne 89/665/EØF (den klassiske sektor) og 92/13/EØF (forsyningsvirksomhedssektoren), som ændret ved [direktiv 2007/66/EF](#). Ændringsdirektivet indførte tre centrale elementer:

1. Obligatorisk standstill-periode (art. 2a-2c): Kontraktindgåelse kan tidligst ske efter udløb af mindst 10 (elektronisk) eller 15 (andet) kalenderdage efter meddelelse af tildelingsbeslutningen – gennemført i dansk ret ved [klagenævnslovens § 3](#) og [udbudslovens § 3](#).

2. "Uden virkning"-sanktion (art. 2d): Kontrakter indgået ved ulovlig direkte tildeling betragtes "som princip" som uden virkning. Direktivets præambelbetragtning 13 fastslog:

For at modvirke ulovlig indgåelse af direkte tildelte kontrakter, der af Domstolen er blevet betegnet som den alvorligste tilsidesættelse af fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter, bør der indføres sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

3. Alternative sanktioner (art. 2e): Bøde til et uafhængigt organ og/eller afkorting af kontraktens løbetid – gennemført i [klagenævnslovens §§ 19-20](#).

Direktivet tillader undtagelsesvist opretholdelse af kontrakten, men kun ved "væsentlige hensyn til almenhedens interesser" – og økonomiske interesser i direkte tilknytning til kontrakten (forsinkelsesomkostninger, ny udbudsprocedure mv.) kan ifølge direktivets præambelbetragtning 22 *ikke* udgøre sådanne hensyn.

Det materielle udbudsretlige grundlag er [udbudsdirektivet 2014/24/EU](#), der bl.a. regulerer evalueringsmodeller, mindstekrav og udbudsprocessens forløb.

LOV

[Lov om Klagenævnet for Udbud § 3](#)
[Udbudsloven § 3](#)

§ 11 Sammenfatning af centrale praksismønstre

Den gennemgåede praksis fra Klagenævnet for Udbud tegner følgende overordnede billede:

Annulation af tildelingsbeslutninger:

- Kræver en *væsentlig* overtrædelse med *konkret kausalitet* – konstaterede overtrædelser uden indflydelse på resultatet fører ikke til annulation.
- De hyppigste annulationsgrunde er: tildeling til ukonditionsmæssigt tilbud, ulovlig ændring af mindstekrav, uegnet evalueringsmodel og usaglige hensyn i evalueringen.
- Bevisbyrden for annulationens saglighed ligger hos *klageren*, når ordregiver selv annullerer et udbud.

Opsættende virkning:

- Tillægges kun undtagelsesvist – *fumus boni juris*, uopsættelighed og interesseafvejning skal alle være opfyldt.
- Automatisk opsættende virkning i standstill-perioden er den vigtigste praktiske beskyttelse.
- Manglende annulationspåstand udelukker *fumus boni juris*.

Uden virkning og alternative sanktioner:

- "Uden virkning" er forbeholdt de groveste overtrædelser – navnlig ulovlig direkte tildeling.
- Når kontrakten er udløbet eller fuldt opfyldt, pålægges i stedet en økonomisk sanktion (typisk 100.000-190.000 kr. i de observerede sager).
- Sanktionen kan pålægges objektivt (uden culpa).

Erstatning:

- Positiv opfyldelsesinteresse tilkendes, når klager med overvejende sandsynlighed ville have vundet kontrakten.
- Lovlig annulation bryder årsagssammenhængen og udelukker erstatning.
- Usaglig annulation udløser erstatningsansvar – tilkendt op til 2.500.000 kr. i nyere praksis.

Forholdet til ordregivers handlemuligheder:

- Annulation af tildelingsbeslutningen har den virkning, at ordregiver efter [udbudslovens § 185, stk. 2](#) skal bringe en allerede indgået kontrakt til ophør med passende varsel, medmindre særlige forhold tilsiger videreførelse.
- Ordregiver kan altid annullere sit eget udbud af saglige grunde – fejl i udbudsmaterialet, manglende konkurrence, budgetforhold – uden at dette i sig selv udløser erstatning.

LOV

[Lov om Klagenævnet for Udbud § 13, stk. 1](#)
[Udbudsloven § 185, stk. 2](#)

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Lov om Klagenævnet for Udbud § 12	stk. 1-2	Lov om Klagenævnet for Udbud § 13	stk. 1
Lov om Klagenævnet for Udbud § 17	stk. 1	Lov om Klagenævnet for Udbud § 18	stk. 1-2
Lov om Klagenævnet for Udbud § 19	stk. 1-2	Udbudsloven § 2	stk. 1
Udbudsloven § 160	stk. 1	Udbudsloven § 185	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

24 afgørelser

KLAGENÆVNET FOR UDBUD · NÆVN / KLAGEINSTANS

24

23.04.2026	Sedgwick Danmark A/S: Opsættende virkning nægtet – negativ egenkapital og manglende annullationspåstand i udbudssag om skadebehandling	26/03413
31.10.2024	Annulteration af tildelingsbeslutning på grund af skønspregede mindstekrav og usaglige hensyn i evaluering af kørestole	24/02979
26.09.2024	Region Syddanmarks annullation af udbud om privat fødeklinik var saglig trods procedurefejl i forhandlingsforløbet	23/13174
30.11.2023	Annulteration af tildelingsbeslutning på grund af ulovlig ændring af mindstekrav i udbud med forhandling	23/03579
22.09.2023	Klage over evalueringsmodel, mindstekrav og proces i udbud af IT-løsning til Frederikshavn Kommune	23/06161
20.03.2023	Annulteration af tildelingsbeslutning og økonomisk sanktion på grund af ukonditionsbaseret tilbud	22/14588
06.09.2022	Klage over udbud af affaldsindsamling: Evalueringsmodel for optioner anset for ulovlig, men opsættende virkning afvist	22/08342
28.01.2022	Afvisning af klage over annulleret udbud på grund af manglende retlig interesse	21/12482
04.10.2021	Erstatning for usaglig annullation af udbud om beklædning til akutberedskab	21/05326
07.06.2021	Klage over annullation af udbud afvist grundet modstridende oplysninger i udbudsmaterialet	20/14612
31.05.2021	Klage over annullation af udbud efter afgivelse af kontrolbud for familieplejeydelser	20/12004
15.04.2021	Annulteration af udbud og direkte tildeling af kontrakt om arbejdsbeklædning anset for ulovlig	20/14198
15.05.2020	Klage over afvisning af tilbud på vaskeløsning på grund af påstået manglende opfyldelse af mindstekrav	19/03311
20.12.2019	Klage over direkte tildeling af kontrakt om sårbehandlingsudstyr tillagt opsættende virkning	19/08892
04.10.2019	Opsættende virkning ved ændring af udbudt rammeaftale før kontraktindgåelse	19/06803
22.02.2019	Afslag på opsættende virkning: Udbud af vandløbsvedligeholdelse og evalueringsmetode for pris	18/09769
15.05.2018	Afvisning af erstatningskrav efter lovlig annullation af udbud trods oprindelig uretmæssig tildeling	17/00080
12.04.2018	Udbud af daginstitutionsmøbler: Kontrakt erklæret uden virkning grundet uigennemsigtig evaluering og procedurefejl	17/01401

09.02.2018	Annulation af tildelingsbeslutning for fødevareaftale grundet mangelfuld evalueringsmodel for pris og kvalitet	17/00127
11.07.2017	Ændring af mindstekrav til rullebures konstruktion var ikke en grundlæggende ændring af udbudsmaterialet	17/01077
19.06.2017	Annulation af udbud og efterfølgende tildeling efter delydelsesreglen	17/00216
21.12.2016	Afslag på opsættende virkning i sag om udbud af forsikringsydelser grundet ukonditionsmæssigt tilbud	2016-13375
05.03.2010	Manglende overholdelse af mindstekrav i tilbud førte til annullering af kontrakt	2009-0020359
07.07.2005	Skønmæssig fastsættelse af erstatning efter overtrædelse af udbudsregler	04-23.447